

Priloga 5:

OBRAZLOŽITEV IN UTEMELJITEV PROSTORSKEGA AKTA

1. Predmet in namen za pripravo OPPN

Predmet občinskega podrobnega prostorskega načrta (v nadaljevanju OPPN) je določitev podrobnejših prostorskih izvedbenih pogojev za razširitev obstoječega pridobivalnega prostora kamnoloma Zabukovje-Podvrh II v občini Sevnica za oskrbo lokalnega okolja z mineralno surovino. V sklopu prostora je predvideno pridobivanje tehničnega kamna – dolomita. Obstoječi kamnolom je velik cca 2,5 ha, končna velikost območja, ki je predmet izhodišč, pa je veliko cca. 4,5 ha.

Izhodišča so pripravljena na podlagi tehničnih opisov strokovnih podlag, ki so namenjene opredelitvi osnovnih izhodišč glede oblikovanja pridobivalnega prostora, načina pridobivanja mineralne surovine in drugih pomembnih strokovnih izhodišč za širitev in sanacijo kamnoloma.

Vse ureditve so načrtovane skladne z določili občinskega prostorskega načrta občine Sevnica (v nadaljevanju OPN), v katerem je ta lokacija opredeljena kot enota urejanja prostora (EUP) z oznako KGV94 z namensko rabo LN - Površine nadzemnega pridobivalnega prostora.

2. Postopek priprave

Naročnik izdelave OPPN je Gradnje d.o.o. Boštanj, pobudnik pa je Občina Sevnica.

Aktivnosti za pripravo OPPN so se začele z izdelavo predloga Izhodišč za pripravo Občinskega podrobnega prostorskega načrta za pripravo OPPN 106-02: Širitev in sanacija kamnoloma Zabukovje – Podvrh II, Acer Novo mesto d.o.o. (april 2022, S-02/21). Osnutek izhodišč za pripravo OPPN je bil javno objavljen v času od 29.11.2021 do vključno 17.12.2021 na občini in na spletnem portalu Občine Sevnica. V času javne razgrnitve je bila dne 8.12.2021 v Večnamenskem domu Zabukovje organizirana javna obravnavna.

Na sami obravnavi in v času trajanja javne razgrnitve so bile pridobljene pripombe javnosti, ki so se večinoma nanašale na današnje delovanje kamnoloma in probleme okoliških stanovalcev, povezanih z eksploatacijo in odvozom materiala. Pripravljena so bila stališča do pripomb, v katerih je bilo pojasnjeno, da se pripombe nanašajo na obstoječe stanje in na dosedanje obratovanje kamnoloma ter vplive na okolje. Navedeno je bilo, da bodo pripombe smiselno upoštevane v nadaljnjem postopku priprave strokovne podlage za širitev kamnoloma, okoljskega poročila in samega OPPN.

V času javne razgrnitve je Ministrstvo za okolje in prostor dodelilo ID prostorskega akta (3039), pridobljene pa so bile tudi smernice (usmeritve) nosilcev urejanja prostora (v nadaljevanju NUP). Pripombe javnosti in smernice NUP so bile proučene in smiselno upoštevane pri dopolnitvi Izhodišč in zatem tudi v okviru strokovnih podlag in v samem OPPN.

Osnutek Sklepa o pripravi OPPN in Izhodišč za pripravo OPPN sta bila posredovana tudi nosilcem urejanja prostora (v nadaljevanju: NUP), ki sodelujejo v postopkih celovite presoje vplivov na okolje (CPVO) s pozivom, da v 30 dneh podajo mnenje o verjetnosti pomembnejših vplivov OPPN na okolje in konkretne smernice.

Ministrstvo za okolje in prostor je dne 13.10.2022 izdalo odločba, da je v postopku priprave OPPN potrebno izvesti postopek celovite presoje vplivov na okolje.

Izhodišča za pripravo OPPN so bila maja 2022 potrjena s sprejetjem Sklepa o začetku priprave Občinskega podrobnega prostorskega načrta 106-02: Širitev in sanacija kamnoloma Zabukovje – Podvrh II (Uradni list RS, št. 74/22). S tem se je tudi uradno začel postopek priprave OPPN.

Osnutek OPPN je pripravljen na podlagi Izhodišč, pridobljenih smernic in mnenj pristojnih NUP ter pripomb javnosti.

3. Pravna podlaga

Pravno podlago za načrtovane rešitve določajo:

- Zakon o urejanju prostora (ZUreP-2, Uradni list RS, št. 61/17),
- Gradbeni zakon (Uradni list RS, št. 61/17 in 72/17 — popr.),
- Pravilnik o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega podrobnega prostorskega načrta, (Uradni list RS, št. 99/07; v nadaljevanju: Pravilnik OPPN),
- Odlok o Občinskem prostorskem načrtu Občine Sevnica (Uradni list RS, št. 94/12, 100/12 – popravek, 57/13, 01/16, 17/16, 33/18 in 70/19, v nadaljevanju: OPN),
- drugi predpisi, ki se nanašajo na predmet ureditve.

OPPN je pripravljen na strokovnih podlagah – Strokovne podlage za OPPN za širitev in sanacijo kamnoloma Zabukovje/Podvrh II - (OPPN 106-02), Idejna rešitev kot rudarska strokovna podlaga za »Pridobivanje tehničnega kamna – dolomita v kamnolomu Zabukovje/Podvrh II s tehnično in biološko sanacijo«, R.O.G. Andrej Sladič s.p. (marec 2021, dopolnitev maj 2021).

4. Opis prostorske ureditve

V sklopu prostora je predvideno pridobivanje tehničnega kamna – dolomita s sprotno tehnično in biološko sanacijo. V delu območja obravnavane lokacije je v preteklosti potekalo izkoriščanje mineralne surovine (tehničnega kamna - dolomita) v prostoru Podvrh I in Podvrh Ia oziroma »Kamnoloma Sveti Jurij«. Opis novih ureditev je povzet po gradivu Strokovne podloge za OPPN za širitev in sanacijo kamnoloma Zabukovje/Podvrh II - (OPPN 106-02), Idejna rešitev kot rudarska strokovna podlaga za »Pridobivanje tehničnega kamna – dolomita v kamnolomu Zabukovje/Podvrh II s tehnično in biološko sanacijo«, R.O.G. Andrej Sladič s.p. (marec 2021, dopolnitev maj 2021).

Način pridobivanja mineralne surovine se predvidi v obliki teras - etaž, ki naj potekajo od zgoraj navzdol. Ko je na posamezni etaži zaključeno pridobivanje mineralne surovine, se le ta s pripadajočo brežino sproti sanira.

Predvideno je, da se pridobljeno mineralno surovino predeluje v posamezne frakcije s premičnimi drobilci, mobilnimi elementi drobilno-separacijskega postrojenja, ki bo postavljeno na območju razpoložljivega osnovnega platoja. Za sprotno sanacijo se uporabita jalovina in humus.

Na območju kamnoloma ni predvidene postavitve stalnih stavb ali objektov ampak samo začasnega objekta (sprejemnica s pisarno, prostor z garderobo za zaposlene, priročno skladišče ipd.) kontejnerskega tipa.

Na območju kamnoloma se lahko izvedejo posamezni platoji, kot npr: plato za skladiščenje kamnitih frakcij, plato za parkiranje delovne opreme in strojev, prostor za skladiščenje odpadkov. Vse ureditve morajo biti izvedene v skladu z določili področnih predpisov.

Razstrelivo se dovaža sproti, po potrebi. V primeru, da se vse ne porabi, se vrne nazaj v skladišče razstreliva od koder je bilo pripeljana. Na lokaciji kamnoloma skladišče razstreliva ni predvideno.

Pogonska goriva za delovne stroje se bo sproti dovažalo z ustreznimi cisternami, gradnja skladišča za pogonska goriva in maziva za stroje goriva na lokaciji kamnoloma ni predvidena.

Za dostop v območje se uporablja obstoječi dostop in obstoječa cestna povezava. Ohranja se obstoječi priključek na javno pot. Ta omogoča dostop na plato z izhodiščno koto +350 mm.

4.1 Izkoriščanje kamnoloma

Nadaljnje izkoriščanje je predvideno s formiranjem posameznih etaž od zgoraj navzdol, kar pomeni tudi možnost sprotne sanacije kamnoloma, ki s sanacijskimi deli sledi dokončanih končnim etažam prav tako od zgoraj navzdol. Predvideno je odkopavanje kamnoloma z etažami in nakloni etažnih brežin v približno enakih izhodiščih, kot so bile načrtovane tudi s predhodnim projektom.

Osnovni parametri delovnih in končnih etaž:

• Višina etažne brežine:	$h = 10\text{m}$,
• Delovni in končni naklon etažne brežine je:	$\alpha = 60^{\circ}\text{--}70^{\circ}$ (predvidoma).
• Končna širina etažnih ravnin:	$a = 6\text{ m}$ (minimalna)
• Končni naklon kopa v najneugodnejšem primeru:	$\alpha(k) \leq 45^{\circ}$

Skupaj bo predvidoma v kamnolomu formiranih 10 etaž, ki bodo poimenovane po približni nadmorski višini njihovih etažnih ravnin :

- E 350 izhodiščni plato
- E 360
- E 370
- E 380
- E 390
- E 400
- E 410
- E 420
- E 430
- E 440.

Izračun potencialnih zalog mineralne surovine je izdelan glede na upoštevanje izhodiščno stanje in zasnovano konstrukcijo kopa s predlogom končnega stanja. Investitor načrtuje gospodarsko izkoriščanje tehničnega kamna - dolomita v predvidenem pridobivalnem prostoru Zabukovje/Podvrh II za plansko obdobje cca. 20 let s sanacijo.

Volumski izračun je pokazal, da ocenjena skupna količina mineralne surovine v predvidenem pridobivalnem prostoru kamnoloma Sveti Jurij znaša ca. 600.000 m³. Navedena količina ustreza predvideni letni kapaciteti izkoriščanja, ki je po oceni investitorja od okoli 30.000 m³/leto v tem planskem obdobju. Načrtovana dinamika izkoriščanja kamnoloma je cca. 30.000 m³ agregatov letno v raščenem stanju, vendar se bo predvidena količina letne proizvodnje agregatov prilagajala tudi potrebam trga.

Izračun zalog se bo natančneje določil v Elaboratu o kategorizaciji, klasifikaciji in izračunu zalog tehničnega kamna-dolomita.

Odkopna metoda: Mineralna surovina se bo na posameznih etažah določene višine in širine v kamnolomu pridobivala z vrtanjem in razstreljevanjem, z metodo usmerjenega vrtanja globokih vrtin srednjega premera in kontroliranega razstreljevanja. Nakladanje odstreljenega materiala se bo izvajalo po "bagerskem" premetu materiala z etaž na osnovni plato in nato z nakladalcem neposredno v predelavo

z mobilnimi drobilnimi in sejalnimi napravami, ali pa ob primerni ureditvi transportnih poti neposredno na etažah na tovorna vozila z odvozom v predelavo na osnovnem platuju.

Predvideno je pridobivanje mineralne surovine po etažah od zgoraj navzdol. Tako je zgornja etaža prva odkopana. Ko se na njej konča s pridobivanjem, se prične sanacija in ozelenitev končne etažne ravnine. Pridobivanje mineralne surovine pa se prične na naslednji nižji etaži. Tak način omogoča bolj ali manj sprotno sanacijo kamnoloma in razvoj kamnoloma in je manj moteč v okolju.

Izvajanje del je potrebno načrtovati in izvajati tako, da vplivi pri najbližjih objektih izven prostora kamnoloma, oziroma rudniškega prostora, ne presegajo dopustnih vrednosti po veljavnih ali splošno priznanih standardih.

Predviden je praviloma 8 urni delovni čas v eni izmeni, v intervalu od 7. ure zjutraj do 18. ure zvečer. Delo se izvaja le ob delovnikih; nočno delo kot tudi delo ob nedeljah in praznikih se ne izvaja.

V okviru pripravljalnih del bo urejena dostopna pot iz območja izhodišča +350 na etažo in rampo na dno kamnoloma. Posek gozda in čiščenje podrasti je prva faza odpiranja in priprave za izkoriščanje na območju, kjer je poraščen gozd. Posek se opravi kot golosek po predhodnem dovoljenju – odločbi ustreznega upravnega organa (Zavod za gozdove Slovenije) na delu pridobivalnega prostora, ki še ni odprt. Posek je potrebno opraviti v času, primernem za posek, izven vegetacijske sezone. Posekano drevje in podrast se odstraniti iz kamnoloma. Posek se opravi v etapah, skladno z letnimi načrti napredovanja čela kamnoloma ter skladno s pogoji smernic, ki jih izda Zavod za gozdove Slovenije. Drevesa, ki jih je potrebno odstraniti, morata skupaj označiti lastnik zemljišča in pooblaščen strokovnjak Zavoda za gozdove Slovenije. Končni rob poseka se izvede tako, da se zavaruje gozdni rob. Nov gozdni rob se izdelava v trikotnem profilu. Širina varovalnega roba je najmanj ena višina dreves. V tem pasu se odstrani visoko drevje, pusti pa podrast.

Po odstranitvi dreves se nadaljuje z odstranjevanjem humusa in površinske jalovine. Odstranjeni humus in površinska jalovina se shrani za sanacijo izkoriščenih etaž. Začasno shranjevanje humusa in jalovine je potrebno predvideti čim bližje bodoči uporabi, to je ob robovih pridobivalnega prostora. Pri izvedbi je potrebno paziti, da ne pride do plazenja humusa in jalovine. Ker se mora sanacija izvajati sproti, niso potrebne trajnejše deponije jalovine in humusa.

Pridobivanje kamnine s postopkom vrtanja in miniranja se izvaja strojno z vrtanjem minskih vrtin srednjega premera in omejenih globin. Geometrija vrtanja in ostali parametri bodo določeni v rudarskem projektu za izvajanje del skupaj z ukrepi za preprečevanje oziroma zmanjšanje hrupa in prašenja. Uporabi se vrtalna oprema z napravami za lovljenje prahu.

Miniranje je potrebno načrtovati in izvajati tako, da neželeni vplivi, zlasti potresi in razmet, ne presegajo dopustnih vrednosti glede na gradbeno-tehnično stanje, položaj in lego ogroženih objektov. V rudarskem projektu se obdelava potresna varnost, varnost pred razmetom miniranega materiala, varnost pred zračnim udarnim valom ter splošno varnost pri miniranju.

Obvezno je treba načrtovati in izvajati tako imenovano milisekundno injiciranje posameznih min. Za doseg potresne varnosti je potrebno omejiti količino razstreliva na milisekundni interval tako, da potresi na najbližjem objektu ne presegajo dopustnih vrednosti glede na vrsto objekta. Temu je potrebno prilagoditi tudi vrtanje.

V skladu s predpisi s področja rudarstva je obvezno izvajanje monitoringa o vplivih dejavnosti na okolje. Poleg meritve hrupa in prašenja se za presojo vplivov potresov pri miniranju izvedejo občasne seizmične meritve z vzporedno uporabo standardov:

- nemški DIN 4150
- avstrijski ÖNORM S 9020

Detalji izvajanja miniranja ter predpisani in dogovorjeni postopki in varstveni ukrepi morajo biti obdelani v rudarskem projektu za izvajanje del tako, da je s projektom zagotovljena varnost objektov in varnost okolja v okviru predpisanih oziroma predloženih norm.

Odkopavanje, nakladanje in notranji transport: Izvaja naj se bagrski ali buldožerski odkop minirane kamnine. Pridobljeni material naj se delno odvaži z etaž tam, kjer so primerne dostopne poti. Pri nakladanju na tovornjake se uporabijo bagri ali nakladalniki.

Notranji transport se izvaja s tovornjaki. Za dostope do posameznih etaž se uporabijo obstoječe poti, ki jih je le mestoma potrebno primerno urediti za prevoze.

Predelava pridobljenega materiala: Pridobljeni agregat se predela s premičnimi drobilci in separacijo v okviru drobilne in sejalne naprave na koti +350 m .

4.2 Sanacija kamnoloma

Sanacija se sestoji iz tehnične sanacije in biološke sanacije – rekultivacije. Izvajanje sanacije se izvaja sočasno z izkoriščanjem tako, da sanacija sledi z določenim zamikom pridobivanju. V rudarskem projektu za izkoriščanje del mora biti tudi načrt sprotne sanacije. Sanacija brežin poteka od zgoraj navzdol. Sanacija platoja na dnu kamnoloma pa se izvede po končanem izkoriščanju. Sprotna sanacija se deli na dva dela, in sicer je najprej tehnična sanacija, ali oblikovanje in fizična stabilnost brežin, sledi pa ji biološka sanacija.

V okviru tehnične sanacije se brežine etaž oblikujejo tako, da se čim bolj prilagajajo okoliškemu terenu, ter da je zagotovljena stabilnost etaž in kamnoloma kot celote. V okviru tehnične sanacije je potrebno izvesti trajne ukrepe za varstvo ljudi in živali.

V okviru pridobivanja materiala po etažah se oblikovanje končne brežine izvrši tako, da je končni naklon brežine 70 ali manj. Širina končne etažne ravnine bo okoli 7–8 m oziroma najmanj 6 m. Končni naklon brežine kamnoloma kot celote bo tako enak ali manj kot 45°, kar daje kamnolomu zadostno stabilnost.

V okviru biološke sanacije se izvede zatravitev etažnih ravnin in zasaditev z avtohtonimi drevesnimi in grmovnimi vrstami. Pričakovati je, da bo po 5–10 letih vegetacija delno zakrila etažne brežine.

V okviru sanacije se najprej izvede priprava tal za ozelenitev in zasaditve avtohtonih grmovnic in dreves. Ker je prvotna kultura gozd, se večina površin pogozdi. Pogozdijo se površine etažnih ravnin, medtem ko se prostor osnovne etaže lahko delno засadi, preostanek pa le zatravi ter usposobi za morebitno drugo dejavnost, ki bo čez leta aktualna.

Sanacija se izvede z zasaditvijo sadik in s setvijo travne mešanice, ki se ji doda seme avtohtone drevnine. Izbere se sorte, ki so odporne na sušo in pripeko in imajo značilnosti pionirskih rastlinskih vrst. Drevesa se sadijo na boljša tla proti pazduhi terase, grmovnice pa bolj proti robu terase, kjer so razmere slabše in od koder bodo lažje semenile oziroma osvajale neporaščene brežine. V pazduhi pod brežino in na robu nad njo se zasadijo plezalke, ki lahko delno prerastejo brežino in jo tako zakrijejo. V žepe, ki ostajajo na brežini, se zasadijo trajnice in grmovnice.

4.3 Zavarovanje kamnoloma

Varnostne ovire (ograja, jarek, zemeljski nasip) ali postavljene table z opozorilom in prepovedjo dostopa do površinskega kopa oziroma zunanega odlagališča bodo predvidene na zadostni oddaljenosti od zgornjega roba površinskega kopa in spodnjega roba zunanega odlagališča odkrивke v obratovanju.

V času obratovanja kamnoloma se le-ta zavaruje tako, da ne ogroža neposredne okolice. Na vhodu v kamnolom se postavi zapornico, ki preprečuje dovoz in odvoz v času, ko kamnolom ne dela in postavi opozorilno tablo s trajnimi napisi o prepovedi pristopa nepoklicanim in nevarnostjo padca v globino.

Postopek zavarovanja kamnoloma po končanem izkoriščanju se izvede skladno z določbami Zakona o rudarstvu.

4.4 Ureditve GJI

Prometna infrastruktura

Za potrebe delovanja kamnoloma ni predvidene gradnje novih cest ali novih priključkov. Uporabi se obstoječi priključek na lokalno cesto na koti +350 m. Ob lokaciji začasnih objektov (sprejemnica s pisarno, prostor z garderobo za zaposlene, priročno skladišče ipd.) kontejnerskega tipa se lahko uredijo parkirne površine za zaposlene in za obiskovalce. Dostop do kamnoloma mora biti zavarovan z rampo.

Komunalna infrastruktura

Vodovodno omrežje: Obstoječega priključka na vodovodno omrežje na lokaciji ni urejenega.

Predlagamo, da se pitna voda za zaposlen izvede na način dostave z ustreznimi cisternami. Vodo za morebitne tehnološke potrebe pa se zagotovi z zalagovnikom za zajem in zbiranje deževnice ali pa z ureditvijo vrtine ali zajetja za črpanje tehnološke vode. V tem primeru je obveza pridobiti ustrezno vodno dovoljenje v skladu z določili področnih predpisov.

Kanalizacija: Na območju lokacije ni urejene kanalizacije. V sklopu predvidenega obratovanja kamnoloma ni predvidene gradnje objektov s sanitarijami s priključitvijo na kanalizacijsko omrežje. Kanalizacijsko omrežje na območju lokacije še ni zgrajeno. Za potrebe delovanja kamnoloma in minimalno oskrbo za zaposlene je predvidena postavitvev in uporaba tipskega sanitarnega modula, ki ima vgrajen zbiralnik za komunalne odpadne vode (npr: kemično stranišče tipa VIGRAD). Tako se komunalne odpadne vode ne odvajajo (ni izpustov). Ravnanje s temi komunalnimi odpadnimi vodami prevzame pooblaščen družba, s katero se sklene pogodba za sanitarni premični modul.

Odvodnjavanje padavinskih voda: Padavinske vode, ki ne poniknejo, se scejajo po pobočju in iz etaž v smeri odprtega kamnoloma na osnovno etažo, kjer poniknejo. Odvečna voda ob večjih padavinah se predvidoma zbira v urejenih plitkih lagunah na osnovni etaži. V ta namen je etaža narejena z rahlim naklonom k steni, tako da se odvečna voda najprej zbira tu. V primeru, da jo je več, odteka preko usedalnika v obliki poglobljenega bazena v podtalje. Usedalnik se predvidi na vsaki odprti etaži za čas obratovanja le-te. Končni usedalnik je predviden na osnovnem platoju, ki je pod koto okoliškega terena in je v bistvu v celoti usedalnik. Usedalnik je potrebno redno čistiti, še posebno pa po vsakem večjem deževju, oziroma po zamuljenju. Mulj iz usedalnika se šteje za nenevaren odpadek, ki se ga lahko odlaga med kamnolomsko jalovino in uporabi za sanacijo kamnoloma. Kamnolom je v pobočju, zato ni neposredne nevarnosti zalitja posamezne etaže ali osnovnega platoja. V pretekli praksi kamnoloma ni bilo opaziti daljšega zadrževanja vode na osnovnem platoju. Prav tako ni bilo opaziti kakršnih koli znakov izpiranja ali erozije zaradi vode. Ob večjih nalivih ali ob dolgotrajnem deževju se že danes padavinske vode zadržujejo v plitvih zaglinjenih kotanjah in neravninah etaže, vendar le-te po kratkem času poniknejo v tla. Kljub temu je obvezno upoštevanje ukrepov za varstvo pred onesnaževanjem podtalnice, zlasti zaradi uporabe tekočih naftnih derivatov.

Preskrba z energijo: Za pogon delovnih strojev (bager, nakladač, tovornjak) se dizel gorivo dovaža po potrebi. Dovoz se organizira po potrebi z avtocisterno s črpalko in števcem. Na lokaciji ni dovoljeno skladiščenje goriv in naftnih derivatov.

Razsvetljava in prezračevanje: Posebna razsvetljava v kamnolomu ni predvidena. Delo se bo izvajalo le v dnevnem času v intervalu od 7. ure zjutraj do 18. ure zvečer. Glede na velikost, klimatske pogoje in položaj kamnoloma zadostuje naravno zračenje.